A. D. 1895

# CURRENDA X.

N. 2020.

## Kary nałożone przeciw Socyalistom.

Stolica Apostolska odnowiła w Encyklice *Humanum genus* z 20 kwietnia 1884 wszystkie kary wymierzone przeciw *masoństwu*, oraz przeciw „sektom z masoństwem *spokrewnionym* i z niem *złączonym*“ [1]). W wykonywaniu urzędu pasterskiego nasunąć się może pytanie, czy należy zaliczyć *socyalistów* do owych sekt z masoństwem skojarzonych i czy w następstwie kary kościelne nałożone na masonów spotykają także socyalistów.

Kongregacya S. Officii dnia 10 Maja 1884 do Encykliki wyżej wzmiankowanej dodała objaśnienie, w którem rozróżnia między stowarzyszeniami zakazanemi pod grozą klątwy kościelnej, a związkami surowo zakazanemi, (bez klątwy kościelnej), których w praktyce unikać należy z powodu niebezpieczeństw wynikających z samego charakteru stowarzyszenia. Do ostatnich należą bezsprzecznie związki *socyalistów*, bo o nich Stolica Apostolska orzekła, że *wyraźnie zakazuje do tych związków wstępować i im w jakikolwiek sposób pomagać.* Insuper adlaboretis (Episcopi), ut Ecclesiae catholicae filii neque *nomen dare* neque abominatae sectae (Socialistarum) *fovere* ulla ratione audeant [2]). Pod tym względem panuje między moralistami zupełna zgoda, a mianowicie sądzą, że dla katolika grzechem ciężkim jest ob periculum perversionis, popierać, rozszerzać pisma socyalistyczne, dalej agitować, brać świadomie udział w zebraniach fachowo-socyalistycznych, udzielać pieniędzy, lokalów na cele socyalistyczne, wreszcie wybierać posła socyalistę.

Różnią się tylko uczeni w tem, czy katolik socyalista lub świadomie popierający ruch socyalistyczny podpada pod klątwę kościelną? czy nie?

Niemiecki kanonista *Heiner* (Censuren s. 163) i moralista *Elbel* (Theol. mor. n. 647) twierdzą, że socyaliści katoliccy podpadają pod klątwę kościelną. *Rohling* (Medulla n. 476) i Fryburgski *Kirchenlexikon* (V, 527) na zasadzie in dubio favores sunt ampliandi, nie przechylają się na tę stronę lecz oczekują orzeczenia wyraźnego Stolicy Apostolskiej. Taki zaś wyrok jeszcze nie zapadł.

W najnowszym czasie w piśmie *Theol-praktische Quartalschrift* zesz. II. str. 290 z wielkim zasobem nauki dowodzi pewien autor, że socyaliści ściągają na siebie klątwę kościelną, i odwołuje się na konstytucyą: *Apostolicae Sedis,* w której ogłoszono klą-

---

[1]) Haec quae diximus aut dicturi sumus, de secta Massonica intelligi oportet spectata in genere et quatenus sibi *cognatas et foederatas* complectitur sectas.

[2]) Encycl. „Quod Apost. mun. 28 grudnia 1878.

twę na masoństwo, oraz „*na podobne sekty, które bądź jawnie bądź skrycie wrogo występują przeciw kościołowi, albo przeciw uznanej zwierzchności*“. W wywodzie swoim uzasadnia autor, że socyalizm jest sektą podobną do masoństwa, że zasady mają te sekty wspólne, jak ateizm, materyalizm, ześwieczczenie szkoły, poniżenie religii, małżeństwa itd., a w końcu wyjaśnia, jako obydwie te sekty swe wymierzają przeciw kościołowi i władzy świeckiej. A zatem, twierdzi: Socyalizm podpada pod klątwę kościelną na mocy Konstytucyi Apostolicae Sedis.“

Jakkolwiek paralela przeprowadzona między zasadami masoństwa i socyalizmu pod wielu względami jest ciekawą, jednakowoż na różne pytania tę dajemy wskazówkę, że socyalizm jest przez kościół surowo zakazany; co się zaś tyczy pytania czy pod klątwę podpada, należy roztropnie oczekiwać decyzyi Stolicy Apostolskiej, bo ani prywatnej osobie ani poszczególnemu Biskupowi nie wypada w sprawie między autorami spornej polecać jedno zdanie jako prawdziwsze od drugiego.

---

N. 2031.

## Uroczystość Jubileuszowa na cześć św. Józefa.

Dwadzieścia pięć lat dobiega kresu, odkąd błogosławionej pamięci papież, Pius IX, ogłosił Józefa św. opiekunem całego Kościoła Bożego na ziemi. Od tego czasu nabożeństwo ku temu Świętemu Patryarsze, któremu danem było piastować na własnych rękach Zbawiciela świata i być mu zastępcą ojca na ziemi, bardzo się wśród wiernych ożywiło i rozszerzyło. Że nie bez skutku, nie bez widocznych dowodów uciekają się ludzie z wiarą do św. Józefa, na to możnaby przytoczyć tysiące przykładów. „*Idźcie do Józefa — ite ad Joseph*“ — tak odpowiadał król Faraon swoim poddanym, usychającym z głodu. Tak i Pius IX. wskazał nam w osobie św. Józefa tego przemożnego opiekuna, który jak był dla samego Pana Jezusa w jego dziecięctwie i młodości żywem uosobieniem Opatrzności boskiej, tak i nas i co do duszy i co do ciała, może otoczyć swoją ojcowską opieką i nie da nam zginąć ani doczeŝnie ani wiecznie.

W tem pobożnem przekonaniu zawiązał się w Rzymie komitet, złożony z duchownych i świeckich osób, które sobie postawiły za zadanie, o ile to będzie możebnem, przyczynić się do uroczystego obchodu pierwszej jubileuszowej rocznicy ogłoszenia Józefa św. za patrona i opiekuna całego kościoła Chrystusowego. Ponieważ bez zatwierdzenia Stolicy Apostolskiej niczego w podobnych sprawach poczynać nie można, przeto wspomniony komitet przedstawił na audyencyi Ojcu św. swoją myśl, dla której uzyskał zatwierdzenie i błogosławieństwo.

Co do sposobu obchodzenia tego jubileuszu nie wydajemy szczegółowego rozporządzenia, mając na uwadze, że Nasze Czcigodne Duchowieństwo Parafialne jest przeciążone aż nazbyt pracą w kościele, szkole, kancelaryi i gdzieindziej; ale życzymy sobie, aby kapłani w sposób właściwy zaszczepiali i krzewili wśród wiernych nabożeństwo do św. Józefa, ku któremu w naszych czasach Duch boży widocznie silnym prądem zwraca i kieruje umysły chrześcijańskie.

N. 1868.

## O bezżeństwie kapłańskiem

*(napisał X. Antoni Wilczkiewicz).*

Czerpiąc bogaty materyał do swojej pracy z cennycb i obszernych dzieł, jakie już w tym przedmiocie istnieją, X. Wilczkiewicz całą rzecz traktuje w sześciu rozdziałach i wykazuje gruntownie, że od sług bożych i współpracowników Chrystusowych, domaga się koniecznie stanu, wolnego od związków małżeńskich i zupełnej czystości tak pojęcie Boga, który jest duchem najczystszym, jak człowieczeństwo najświętsze Zbawiciela i Arcykapłana naszego Jezusa Chrystusa, duch Ewangelii, prześwięte obowiązki kapłańskie i inne liczne a ważne powody. W końcu odpiera autor zwycięzko zarzuty przeciwko celibatowi z różnych stron podnoszone.

Duchowny, który się od Subdyakonatu do celibatu zobowiązał na całe życie, powinien o jego doniosłości, potrzebie, pożytkach, posiadać jak najjaśniejsze pojęcie, i najgruntowniejsze przekonanie, by i sam był w nim utwierdzony, i potrafił odeprzeć zarzuty z jakimi nieraz przyjdzie mu się spotkać wśród ludzi płytko myślących, a nadto nieuków. Praca ta ks. Wilczkiewicza może się niejednemu bardzo przydać. Kapłan odczyta je z korzyścią i innym świeckim osobom może je także nie bez pożytku udzielić do przeczytania. Nabyć je można u nakładcy Jakubowskiego w Nowym Sączu i w handlu księgarskim za cenę **50 ct.**

---

N. 2032.

## CONSTITUTIO PONTIFICIA

**„Orientalium dignitas Ecclesiarum"** (Curr. N. I. ex a. c.) **NON EXTENDITUR ad Ruthenos in Galicia commorantes.**

Ex occasione casus particularis recurrimus mediante Nuntiatura Apostolica Viennensi ad S. Sedem pro declaratione, num Constitutio Pontificia: „Orientalium dignitas Ecclesiarum" etiam Ruthenos in Galicia habitantes spectaret, et obtinuimus a. s. Congregatione de Propaganda fide sub die 28 Maji a. c. Nr. 3907 sequens responsum, quod Ven. Clero pro notitia communicatur:

**S. CONGREGAZIONE DE PROPAGANDA FIDE.**

**Per gli affari di rito orientale.**

Protocollo N. 3907. Roma die 28 Maii 1895.

*Illme ac Rme Dne!* Transmissae mihi fuerunt litterae diei 18 vertentis mensis, quibus Amplitudo Tua petit, utrum Constitutio Pontificia „Orientalium dignitas Ecclesiarum" spectet necne Ruthenos in Gallicia commorantes. Pergratum itaque habeo Te certiorem reddere praelaudatam Constitutionem latam esse pro Orientalibus in Oriente degentibus, eamque ad Ruthenos minime extendi, quorum res rituales per Concordiam definiuntur.

Post haec Deum Optimum Maximum rogo, ut Te diutissime sospitet.

Amplit. Tuae Addictissimus servus

M. Car. **Ledóchowski** Praef.

N. 53 / Ordin.

# ORDINES MAJORES.

Auxiliante Jesu Christo, Deo ac Domino nostro, ad SS. Ordines Majores promovebimus in Ecclesia nostra Cathedrali diebus: **23 Junii ad Subdiaconatum** — **26 Junii ad Diaconatum** et **30 Junii ad Presbyteratum** sequentes quatuordecem minorum ordinum clericos et Seminarii dioecesani alumnos:

*Ciszek Joannem — Dąbrowski Adalbertum — Gadowski Romanum — Gawlicki Joannem — Gawor Josephum — Jachtyl Joannem — Łanocha Simonem — Macko Andream — Miklasiński Franciscum — Mróz Franciscum — Nalepa Alojsium — Oleksy Jacobum — Ślazyk Josephum et Zaczek Martinum*, quorum nomina et cognomina ex ambone, populo fideli ad Sacra congregato, die 16 Junii prouti die dominica infra Octavam Corporis Christi, pro notitia communicentur, cum fervida exhortatione ad preces fundendas coram exposito in Monstratorio Sanctissimo, ut nempe in hisce neoordinandis fideles Cooperatores ordinis nostri inveniamus.

---

## Mutationes inter Venerabilem Clerum.

R. *Kopernicki Ladislaus* ad Congreg. SSmi Redemptoris dimissus. — R. *Poniewski Ignatius*, transl. e Trzciana ad Witkowice; — Rev. *Łazarski Jos.* constit. administrator in Ostrowy. — R. *Kozak Casim.* ab officiis Coop. ad tres menses eliberatus fine curandae valetudinis, — R. *Wolski Alex.* transl. e Mszana ad Trzciana; — R. *Staszałek Franc.* e Jadowniki ad Mszana — R. *Florek Joan.* e Padew ad Cmolas — R. *Stolarczyk Thom.* constit. administr. in Cięszkowice — R. *Kaliciński Jos.* transl. e Łącko ad Muszyna — R. *Kosaczyński Mathias* e Ryglice ad Łącko — R. *Prokopek Joan.* e Zbylitowska Góra ad Mikluszowice — R. *Adam Bryl* applic. ad Nockowa et R. *Adalbertus Scisło* applic. ad Słopnice król.—R. *Sawiński Joan.* applic. ad Ecclesiam Cathedr. Tarnoviae— R. *Łączewski Thomas* institut. ad Benef. in Szczucin, et Rev. *Figiel Joannes* instit. ad Tęgoborza. **Decorati:** AR. *Bogusz Alexander* privilegio R. et M. — R. *Piaskowy Joannes*, R. *Kumorek Simon*, et R. *Fox Stanislaus Expositorio canonicali.* **Suspensus** a Sacris *Paulus Bączewski.*

---

## Piis ad aram precibus commendatur:

anima p. m. **Antonii Watulewicz,** Decani Bobovaensis et Curati in Cięszkowice, qui repentina morte, noctu 3. Junii, anno aetatis 56 et sacerdotii 31, ad Dominum migravit, — societati precum pro felici morte **adscriptus.**

## E Consistorio Episcopali.

*Tarnoviae, die 7 Junii 1895.*

***IGNATIUS***
*Eppus.*

***Stanislaus Walczyński***
*Cancellarius.*

W drukarni Józefa Styrny w Tarnowie 1895. Nakładem Kleru Dyecezalnego.